

अथ द्रोणाभ्यनुज्ञाताः कदाचित्कुरुपाण्डवाः । रथैर्विनिर्गयुः सर्वे मृगयामरिमर्दन ।
 तत्रोपकरणं गृह्य नरः कश्चिद्वृच्छया । राजन्ननुजगामैकः श्वानमादाय पाण्डवान् ।
 तेषां विचरतां तत्र तत्तत्कर्मा चिकीर्षया । श्वा चरन् स वने गूढो नैषादिं प्रति जग्मिवान् ।
 स कृष्णमलदिग्धाङ्गं कृष्णाजिनजटाधरं । नैषादिं श्वा समालक्ष्य भवंस्तस्यै तदन्तिके ।
 तदा तस्याय भषतः शुनः सप्त सरान्मुखे । लाघवं दर्शयन्नस्ते मुमोच युगपद्यथा । ४२४०
 स तु श्वा शरपूर्णस्थः पाण्डवानाजगाम ह । तं दृष्ट्वा पाण्डवा वीराः परं विस्मयमागताः ।
 लाघवं शब्देवेधिलं दृष्ट्वा तत्परमं तदा । प्रेक्ष्य तं ब्रूहिताश्वासन् प्रशशंसुश्च सर्वशः ।
 तं ततोऽन्वेषमाणस्ते वने वननिवासिनं । ददृशुः पाण्डवा राजन्नस्यन्तमनिशं शरान् ।
 न चैनमभिजानंस्ते तदा विहृतदर्शनं । तथैनं परिपप्रच्छुः को भवान्कस्य वेत्युत ।
 एकलव्य उवाच । निषादाधिपतेर्वीरा हिरण्यधनुषः सुतं । द्रोणश्चिन्त्य मां वित्त धनुर्वेदकृतश्रमं । ४२४१
 वैशम्पायन उवाच । ते तमाज्ञाय तत्त्वेन पुनरागम्य पाण्डवाः । यथावृत्तं वने सर्वं द्रोणायाचक्षुरद्भुतं ।
 कौन्तेयस्त्वर्जुनो राजन्नेकलव्यमनुस्मरन् । रक्षो द्रोणं समासाद्य प्रणयादिदमब्रवीत् ।
 अर्जुन उवाच ॥ तदाऽहं परिरभ्येकः प्रीतिपूर्वमिदं वचः । भवतोक्तो न मे शिष्यस्त्वदिशिष्टो भविष्यति ।
 अथ कस्मान्मदिशिष्टो लोकादपि च वीर्यवान् । अन्योऽस्ति भवतः शिष्यो निषादाधिपतेः सुतः ।
 वैशम्पायन उवाच । मुहूर्त्तमिव तं द्रोणश्चिन्तयित्वा विनिश्चयं । सव्यसाचिनमादाय नैषादिं प्रति जग्मिवान् । ४२४२
 ददर्श मलदिग्धाङ्गं जटिलं चीरवाससं । एकलव्यं धनुष्याणिमस्यन्तमनिशं शरान् ।
 एकलव्यस्तु तं दृष्ट्वा द्रोणमायान्तमन्तिकात् । अभिगम्योपसंगृह्य जगाम शिरसा महीं ।
 पूजयित्वा ततो द्रोणं विधिवत्स निषादजः । निवेद्य शिष्यमात्मानं तस्यै प्राञ्जलिरयतः ।
 ततो द्रोणोऽब्रवीद्राजन्नेकलव्यमिदं वचः । यदि शिष्योऽसि मे वीर वेतनं दीयतां मम ।
 एकलव्यस्तु तच्छ्रुत्वा प्रीयमाणोऽब्रवीदिदं । एकलव्य उवाच । किं प्रयच्छामि भगवन्नाज्ञापयतु मां गुरुः । नहि किञ्चिददेयं मे
 गुरवे ब्रह्मवित्तम । ४२४३
 वैशम्पायन उवाच । तमब्रवीत्वयाऽङ्गुष्ठा दक्षिणो दीयतामिति । एकलव्यस्तु तच्छ्रुत्वा वचो द्रोणस्य दारुणं ।
 प्रतिज्ञामात्मनोरचन्सत्ये च नियतः सदा । तथैव हृष्टवदनस्तथैवादीनमानसः ।
 क्षित्वा विचार्य तं प्रादाद्द्रोणायाङ्गुष्ठमात्मनः । ततः शरन्तु नैषादिरङ्गुलीभिर्यकषत । न तथा च स शीघ्रोऽभूद्यथा पूर्वं
 नराधिप ।
 ततोऽर्जुनः प्रीतमना बभूव विगतज्वरः । द्रोणश्च सत्यवागासीन्नान्योऽभिभविताऽर्जुनं ।
 द्रोणस्य तु तदा शिष्यो गदायोग्यो बभूवतुः । दुर्योधनश्च भीमश्च सदा संरम्भमानसौ । ४२४४
 अश्वत्थामा रहस्येषु सर्वेष्वभ्यधिकोऽभवत् । तथाऽति पुरुषानन्यान्त्सारुको यमजावुभौ ।
 युधिष्ठिरो रथिश्रेष्ठः सर्वत्र तु धनञ्जयः । प्रथितः सागरान्तायां रथयूथपयूथपः ।
 बुद्धियोगबलोत्साहैः सर्वस्तेषु च निष्ठितः । अस्ते गुर्वनुरागे च विशिष्टोऽभवदर्जुनः ।